

onder-
oogven
heilige
en ont-
vonding
ing des
deloos-
it geldt
Kain en
hebben
de ge-
het Ge-
en vorm,
worden,
staaf te
worden
God de
erbond,
loach de
des Ver-
eren der
iten het
scheiden
erd, God
delijk ver-
de uit-
ken lijn
mens-
chergang

trijd. Een
en, tijdens
3. Derde
amen?

na Bree-
den histo-

er in ge-
es jaren
eeuw, op
n aminia-

in de tijd-

in van den
s Greve-
t: dat zij
veyneden,
e etc.; dat
sophie, de
Turcken".
staaf het
touterdam.
rouw aan
omstreeks
onderpoort

te te voren,
accoren,
dit zij wil
fijn,
oerck goud,
van zijn
yn werck,
dient heeft
alleen;
loof sterck
en gutfijn
et".

iten toen
njerie tot
eeren.
spoedig de
selius, een
Johanna of
van den
an het land
in 1605, de
j de Walen
tauligheid,
ferdusins
niet hare bij-
t Nicolaas
redikanten,
ten laatste
zijn jonge
ad gediend,
te. Zij von-
nen 1606 al
t Stadhuys,
roeder van
de schoon-
vriedschap

ler de pre-
stervanant;
ad kwijt;
te mannen
op enkele
aan Smout
einen bur-

redikant te
Edam van
s op dertig-
s, atien, is
uinaasche
litten te
Hij, een
ook "een
er te veel
oals Prof.
het slacht-
te ras jaen
is even zoo

aar hij had
eformeerde
noven, zon-
ch wanneer
degt, wordt
hem opge-
gen".

naar aan-
opius, het
t beroepen
ook Geve-
berg, aan
gat staaf,
erdantische
uwwijk het
s.

hem, met
bieden en
nde Reso-
Met 1611
zal onder-
dat hij dit
t hem toe-
vaardelijke

die Reso-
soberlijk
n, hem het

swijgen weer onmogelijk maakt, wordt hij be-
schuldigd het volk tegen zijn overheid op te
zetten.

Als hij in een weekbeurt Hugo Beyer voor
zich wil laten optreden en dan de oude Lan-
bergen den kansel bestijgt en het meeterende
van het kerkpubliek, dat geen amminaan wil
hooren, wegloopt, krijgt Geselius de schuld van
Toen hebben de heeren van het Stadhuys
hem geplaagd en gedwongen om conferenties te
houden met Grevingen over de praedestinatie.
Conferenties, die, na de Staten Resolutie van
1611, onwettig en bovendien onvruchtbaar en on-
stichtelijk waren. Zij hebben hem, met ver-
krachting van het recht der kerk, van zijn ambt
afgezet. Zij hebben op hem de schuld geworpen
van het "tumult" dat het gepeupel in de stad
veroorzaakte, door de doleerenden, in wier samen-
komsten hij geen dienst des Woords vervulde,
maar slechts nu en dan een eenvoudige collatie
hield, — te mishandelen. Zij hebben hem ein-
delijk op een kouden wintermorgen tusschen
vijf en zes — Johanna Breevoort heeft ontdekt,
dat het niet op den 14en maar op den 16en
Februari plaats vond — als een misdadiger,
door Baljuw en onderschout met hun dienaren
buiten de Delfische poort gezet.

Wat nu dezen historischen achtergrond betreft,
Johanna Breevoort heeft, met een trouw, die,
op zijn zacht uitgedrukt, niet altijd een deugd
is van historische romanschrijfters, dien in haar
boek geteekend. Dat zij aan predikanten,
blijkbaar zonder zelf den oorsprong der uit-
drukkingen te kennen, bastaard-vloeken in den
mond legt, is toch allerniet een bewijs van
haar opzettelijke ontzorg.

Metterdaad is een der groote verdiensten van
deze romanière, dat de geschiedenis in hare
handen veilig is.

Wie in den Kerkstrijd leest, krijgt een juist
beeld van wat er in Rotterdam, tusschen 1606 —
1612 op kerkelijk gebied is gebeurd.

Een student, die zich voor een candidaats
examen in de vaderlandsche kerkhistorie pre-
pareert, zou het boek daartoe met succes kunnen
gebruiken. Zoo ongeveer op dezelfde wijze, als
wanneer hij Hamerling's *Koning van Sion*, met
het oog op de Wederdoopers, las.

Toch heb ik twee bezwaren tegen dit boek.
Allereerst de uitbeelding van Cornelis Ge-
selius, den hoofdperson.

"Heb ik Cornelius Geselius te zachtmoedig
en te vreedelievend voorgesteld?" zoo vraagt
Johanna Breevoort in haar Inleiding p. V.

Ik zou haar willen antwoorden: "Volstrekt
niet".

Geselius was nu eenmaal geen Smout.

Het karakter — ik bedoel niet het "aange-
boren" maar het "verworven" — van dezen
toen hij in Rotterdam kwam, twee-en-twintig
jarige moest zich nog vormen.

Dit maakt de uitbeelding ervan zeker in
moedelijk.

Maar toch, ik heb mijn eigen *Cornelis Ge-
selius* uit de *Cabinisten in Holland* er nog eens
op nagelezen, — bij al het weifelende, dat
dezen mensch kenmerkte, was er ook iets in
hem, dat mij herinnert aan het woord van
Jeremia: "maar het werd in mijn hart als een
brandend vuur, besloten in mijn beenderen, en
ik bemoeide mij om te verdragen maar konde
niet".

En dit nu mis ik in Breevoorts Geselius.

In mijn tweede bezwaar.

Het wil mij voorkomen, dat deze schrijfters,
die ik zoo gaarne het praedicaat van gerefor-
meerde romanière zou toekennen, de groote,
de machtige betekenis van het Calvinisme nog
niet volkomen doorziet. Althans, dat in en
achter dat zachtzigtig menschelijke gedrag van
de meer en minder brave zeventiende eeuwse
rotterdamers metterdaad een strijd tusschen
tweeërlei beginsel van wereld- en levensbe-
schouwing zat, komt in haar boek niet vol-
doende uit. Zeker, voor theologiserende romans,
hoop ik, dat wij bewaard zullen blijven, maar
toch was er gelegenheid geweest om in den
Kerkstrijd, al was het maar op een bladzijde,
de tegenstelling "Calvin-Arminj" eens klaar en
duidelijk te zeggen. En ook, zonder zich te
bezondigen aan een *tendens* roman, kan men,
door de heide voor het beginsel waaruit men
leefte — en aan liefde voor "het meest zuivere
Christendom" ontbreekt het Johanna Breevoort
niet — enthousiasme wekken voor het beginsel. Ik
zou mij echter sterk verwonderen als ik hoorde,
dat door het lezen van *In den Kerkstrijd* een
niet-calvinist tot het Calvinisme was bekeerd.

Maar, afgezien van deze twee bezwaren is
het een voortnaam boek.

In de beschrijving van het land en van het
leven in markt en straat, heb ik genoten.

De menschen, vooral de vrouwenfiguren, de
monaine, straks tot levensernst komende
Tanneke; de tegen haar passie voor Gesel-
winstelende Aleide; de intrigerende Neeltje;
leven nog in mijn bewustzijn als de beelden
van een pas-gedroomde morgenrood.

Hier toont zich de artistieke van Johanna
Breevoort's dichtende verbeelding.

En, met de 17e eeuwse taal, die zij, in dezen
haar eersten historischen roman, haar personen
in den mond legt, moge alles nog niet in den
haak zijn; dit gebrek wordt ruim vergoed door
de stukjes heerlijk moderne taal op tal van
bladzijden, als de schrijfters zelf aan het woord is.

Over haar uitgever kan zij, wat de uitvoe-
ring betreft, tevreden zijn.

Verenigingsleven.

De N. C. S. V.

"Aan geen enkele universiteit behoort de
christen student zich meer een eenling te gevoelen,
verloren in de groote massa van anderenkenden.
De Bijbel wordt door een steeds toenemend
aantal studenten, en niet alleen christen-studenten,
te samen gelezen en besproken."

Dese merkwaardige woorden komen voor in
het jongste verslag van de Ned. Christen-
Studenten-Vereniging.

Merkwaardig zijn deze woorden, omdat ze
zoo geheel iets anders te verstaan geven, dan
wat zoo langen tijd in onze kringen als gang-
bare meening gold. Een christelijk jongeling,
die het ouderlijk huis ging verlaten om in een
akademie stad aan een openbare hoogeschool
te studeeren, moest er op rekenen daar in een
wereld te komen, vreemd aan zijn gewoonten
en levenswijze, vijandig tegenover de beginselen,
waarin hij door vader en moeder werd opgevoed
en onderwezen.

Regel was immers, dat de professoren, zool
niet zich spottend-afkeurig, dan toch indifferent,
onverschillig, toonden ten opzichte van de
Waarde en van de Christelijke beginselen;
iets wat trouwens geheel overeenstemt met het
indifferent karakter van onze openbare univer-
siteiten op hoogeschole. En dan het leven der
studenten! Een "fijne" was er immers niet
geteld; die werd niet meegerekend; het leven
in studentencorps, in kroeg en in clubs ging

langs hem heen; een student, die soms ter
kerk ging en van wien t bekend werd, dat
hij op zijn kamer geregeld in zijn Bijbel las
of de vergaderingen van onze christelijke jong-
lings-vereniging en onze a. s. propaganda club
bijwoonde, werd bespot, gevoelde zich onder
zijn studie genooten wel ter dege als een eenling.

Hierin nu is, zegt het jongste verslag der
N. C. S. V., kentering gekomen. Niet natuurlijk
in dezen zin, dat de openbare universiteiten een
anderen grondslag zouden hebben verkregen,
dat het indifferentisme voor het principieele
zoude hebben plaats gemaakt, dat de open-
bare universiteit zelve in eenig opzicht het
vertrouwen zou hebben verkregen van hen, die
in waarheid en consequent belijden, dat het
Koningchap van Christus over alles zich uit-
strekt, dus ook over de wetenschap. De Neder-
landsche Christen-Studenten-Vereniging bedoelt
niet, kan trouwens ook niet bedoelen, den
grondslag van de openbare universiteiten en
hoogeschole te veranderen; wat ook de Chris-
telijke Wereld-Federatie van studenten niet
bedoelt of bedoelen kon.

Als John R. Mott, de algemeene en reizende
secretaris van die Federatie, van zijn bezoek
aan de akademiesteden in Europa, Egypte, Indië,
Japan, China en Australië, een verslag uitbrengt
in een boek, getiteld: "Strategische punten voor
de verovering der wereld" — zou die titel
allicht een verkeerd indruk kunnen geven.

Voor al Paul Doumergue in zijn tijdschrift
er van zegt, dat de gedachte, die aan den
arbeid van John Mott en de Federatie ten
grondslag ligt, zeer eenvoudig maar ook zeer
grootsch is, want dat met de krijgskundige
punten voor de verovering der publieke opinie
bedoeld worden de universiteiten, waar gevormd
worden de leidende kringen, die straks de ge-
dachten zullen aangeven voor de menschheid,
die straks ook de geschiedenis zullen maken;
wil men nu de wereld voor Christus winnen,
dan kan dat, wanneer slechts de woordvoerders en
leiders, die van de universiteit afkomen, de
volken tot Christus voeren.

En dan volgt het woord van Mott: Om de
menschheid voor Christus te winnen, moet men
beginnen met het hoofd, nl. de universiteit.

Een woord, dat tot misverstand aanleiding
kan geven.

Het streven van de Christen-studenten-ver-
enigingen hier en elders is, gelijk men weet,
alle studenten die uit een christelijk gezin komen
of die de Waarde voortaan, te verenigen om
het Woord des Heeren; om zoo, georganiseerd,
evangeliserend te kunnen optreden in de stu-
dentenwereld. Het doel is alzoo, om alle
studenten te winnen voor Christus.

Een voortreffelijk streven, een lofw aardig doel
ongetwijfeld.

Men zou zich evenwel zeer vergissen, indien
gemeend werd, dat bij het bereiken van dat
doel ook de universiteit voor Christus zoude
gewonnen zijn. Dat krijgt men immers eerst,
wanneer niet slechts ook de professoren leeren
voor de Schrift te buigen, maar wanneer bovenal
de grondslag en daardoor het karakter van de
universiteit naar de beginselen van Gods Woord
zijn vervoerd. Er ligt veel waarheid in het
woord van John Mott, dat de universiteit het
hoofd van de menschheid is; doch de studenten
vormen niet de universiteit, geven er zelfs geen
stempel aan. Dat doen de hoogleraren door de
wijze waarop zij, in overeenstemming met den
grondslag der universiteit, de studenten voortgaan
in het beoefenen der wetenschap. Al waren alle
studenten van de Leidse akademie voor het
doel der N. C. S. V. gewonnen, al waren alle
professoren, aan die hoogeschool verbonden,
belijders van den Christus, zoo zou toch nog
niet die universiteit van karakter veranderd en
dus nog niet, om met John Mott te spreken,
christianiseerd zijn. Straks bij het optreden
van een nieuwen hoogleraar, die atheïst mocht
zijn, zou dit al dadelijk uitkomen. En er is
immers geen waarborg, om dat te voorkomen
bij een openbare universiteit, die indifferent
van karakter, aan geen positief beginsel is ge-
bonden.

Onder dit voorbehoud kan gezegd worden,
dat het streven van de Christen-studenten-ver-
enigingen lofw aardig is en de warme sympathie
verdiend van alle belijders; dus ook van ons,
gereformeerden. Met dankbaarheid mag er dan
ook op worden gewezen, dat de arbeid der
verenigingen door den Heere gezegend wordt.
Zij dagteekenen van betrekkelijk korten tijd.
Ter aanvulling van een kwart eeuw is het gelefen,
dat in het buitenland d. behoefte gevoeld werd
door christelijke studenten, om door vereniging
evangeliserend voor zich zelve en voor anderen
op te treden, onder de schoone leuze, dat
Christus Koning moet zijn over het verstand,
dat zich aan de studie geeft, Koning over het
hart en over de toewijding, Koning over het
gehele leven.

De leuze vond weldra aan tal van univer-
siteiten in Europa ingang, ook hier in ons land,
waar 331 studenten van onderscheidene univer-
siteiten zich bij de N. C. S. V. hebben aan-
gesloten, verdeeld over Groningen met 25,
Kampen met 13, Utrecht met 111, Amsterdam
(stedelijke universiteit) met 34, Vrije Univer-
teit met 29, Leiden met 50, Delft met 35,
Wageningen (Landbouwschool) met 4 en dan
nog een Ned. Vrouwelijke Christen-studenten
Vereniging met 20 leden. Het dagelijksch be-
staar van de N. C. S. V. bestaat uit de heeren
H. van Dijk, H. C. Rutgers en F. de Vries,
respectievelijk voorzitter, secretaris en penning-
meester.

De afdelingen der Vereniging, 8 in getal,
vergeet niet degenen, die de verrijden dagen,
terwijl nu en dan ook een openbare vergadering
wordt gehouden. In die vergaderingen werden
in het laatste verenigingsjaar onderwerpen van
allerlei aard besproken: Persoonlijk geloof,
Gebet, Triniteit, Geloof en gezag, het Pale-
stijnsch Jodendom ten tijde van Jezus, Schopen-
hauser, Tolstoi, Alcohol, enz. Op den voorgezond
heeft de N. C. S. V. steeds gesteld het bevoor-
deren van persoonlijke bijbelstudie. Vandaar
dat de voornaamste taak der afdelingen is:
het bijeenbrengen der leden in bijbelkringen,
groepen van 4 tot 6 studenten, die welkijde
bijeekomen om gezamenlijk den Bijbel te lezen
en te bestudeeren. Een jaar geleden bestonden
er van deze kringen 37 met 214 deelnemers.
Thans zijn er reeds 40 met 267 deelnemers.
En voorts mag als bekend geacht worden, dat
de N. C. S. V. elk jaar een somer conferentie
houdt, gewoonlijk te Laren; terwijl zij ook een
weekblad heeft: "Berichten van Ethica".

Zoo ziet men, dat deze beweging zich uit-
breidt. Ook in het buitenland. "Voor de uit-
breiding van het Koninkrijk Gods, van deze
ideale wereld, die het meest wetenschappelijke
en tevens het meest zeker is, op den oproep
voor die nieuwe wereld in het universitaire
leven, traden studenten naar voren, verenigden
zij zich in groepen, die van universiteit naar
universiteit gaande, goede boodschappen brachten."

Bij deze uitbreiding werd behoefte gevoeld
tot vereniging, om het sluiten van een inter-
nationale broederschap. In Augustus 1895,

kwamen afgevaardigden uit Noord-Amerika,
Engeland, Schotland, Duitschland en Zweden
en Noorwegen samen op het oude kasteel
Wadstena, aan het Wetermeer in Zweden.
Daar werd gesticht "The World's Student
Christian Federation". Een van de bewonderaars
dier samenkomsten zelde er van, dat sinds de
Wartburg den grooten hervormer herbergde,
terwijl hij bezig was den Bijbel voor de volken
te vertalen, geen middeneeuwisch kasteel ooit
dienst heeft gedaan voor een werk van meer
aard voor de menschheid, dan het kasteel
Wadstena. Dat moge misschien een weinig
overdreeven zijn, zeker is het, dat de Federatie
met grooten zegen werkzaam is, dank zij ook
de groote toewijding en de reusachtige wer-
kracht van haar algemeen secretaris John R.
Mott. Dit blijkt ook uit de volgende cijfers.
In 1895, het jaar der stichting van de Federatie,
waren er 300 verenigingen met 45000 studenten,
terwijl vier natiën vertegenwoordigd waren op het
Stichtingscongres op Wadstena. Tien jaren
later, in 1905, vergaderde de Federatie te Zeist;
en toen waren er 30 landen vertegenwoordigd,
met 1825 verenigingen en meer dan 103.000
leden, waaronder ook professoren.

De zegen, die van deze Christen-Studenten-
Verenigingen uitgaat, worden we ook in ons
land gewaar; gelijk trouwens de aanhef van dit
schrijver aangeeft. Daaruit blijkt, dat niet
het minst door het optreden van de N. C. S. V.
er meer ernst in de wereld van het studenten-
leven is gekomen; dat vele studenten zich niet
meer schamen het Evangelie van Christus; dat
dit alles vanzelf een gezegenden invloed
op heel het akademieleven moet uitoefenen.

Nit de Pers.

Het *Zeeuwsche Kerkblad* nam het uiteenlopende
referaat op, dat Dr. A. Kuyper te Vlissingen op
de diaconale conferentie te Soerabaja hield over
de vraag, of het schoolgeld van de armen betaald
moet worden uit de kas der diaconie, dan wel uit
die van het suppleetfonds.

Dr. Kuyper zei er dit van:

Groepen om te behandelen de vraag of het
schoolgeld voor de armen moet betaald worden
uit de kas der diaconie, dan wel uit die van het
Suppleetfonds, wensch ik te wijzen: 1°. op de
gereformeerde opvatting van het diaconaat, 2°. op
de schriftuurlijke gronden van hare bemoeienissen,
3°. op hetgeen daaruit voortvloeit inake het
schoolgeld der armen.

1. Het is goed voor ons, als gereformeerden,
om in onderlinge samenkomsten, de moeilijkheden
aan het gewichtvolle werk der armenzorg verbon-
den, te bespreken, ten einde die, zoo mogelijk, tot
een goede oplossing te brengen. Ik zeg met nadruk:
voor ons als gereformeerden".

Want voor ons is het kerkelijk leven niet in te
denken zonder diaconaat, hetwelk wij zoo gansch
anders opvatten als de Roomsche en Lutherse
Kerk.

Bij de Roomsche en Lutherse is het diaconaat
op zoodanige wijze ingeweven in het hiërarchisch
geheel van het kerkelijk leven, dat men er
een soort priesterschap van lagere orde van
gemaakt heeft, om aan de hoogere geestelijkheid
in haren arbeid van prediking en bediening der
H. Sacramenten de helpende hand te bieden. In
aan opvatting van het diaconaat is geen plaats
voor de armenzorg als zoodanig. Wij nemen echter
goede nota van het feit, dat men van Lutherse
zijde, in den laatste tijd er mede begonnen is,
eenige uitbreiding aan het diaconaat te geven, in
verband met de verrijking der ellendigen. Men
stelt diaconen aan voor de zoogenoemde "wonder-
lijke Zending", en is er op bedacht, expresselijk,
in geval van oorlog, personen aan te stellen, die
op het algeveid de gewonde soldaten hulp hebben
te bieden, als *veld diaconen*.

Wij wijzen hierop, niet om dese geschillen breed
te werken, maar wel om er de aandacht op te
vestigen, dat in de Christenheid over het wesen en
de roeping van het diaconaat zeer verschillend
wordt gedacht. Er is allereerst verscheidenheid
van inzicht, en over en weer tegenspraak van
elkanders conclusie. Te midden van die groote
verscheidenheid der gedachten staan de Gerefor-
meerde kerken met haar besluit oordeel — hoe
men ook van Roomsche en Lutherse zijde de
gereformeerde exegete van Hand. 6: 1-7 betwist,
toechende dat het daar om de instelling van
het diaconaat gaat, bewerdende, dat slechts een
comité van bijstand werd opgericht voor een bij-
zonderen nood, welke nergens diaconie genoemd
wordt en nimmer prijsgegeven opvatting, dat
de diaconie niet is een aanhangsel van het le-
raarsambt, niet is sociale philanthropie, maar wel
kerklijke verzorging van de armen.

Daarin ligt het wesen van het diaconaat, die
gedachte bepaalt hare methode van arbeiden, en
wijst het doel aan, waar de diaconie het oog op
heeft te richten. Alleen bij de vervulling van *dezen*
arbeid is de diaconie getrouw aan hare roeping,
vervult zij haar plicht, en vol oert zij de haar van
Christus opgelegde taak.

De hiërarchische gedachte, dat de diaconie zoog,
oor, mond, hart en ziel van den bisschop behoort
te zijn, veranderen wij als Gereformeerden in deze
voege: dat de diaconie zoog, oor, hand en mond
van den barmhartigen Hoogepietel heeft te zijn",
opdat in zijn land, als in de hand des Heeren,
het offer der liefde voor de armen worde neerge-
legt, opdat uit zijn hand, als uit de hand des
Heeren, de gaven ontvangen worden, door hem
of haar, die zo van nood heeft, tot vervulling
van nooddrift en behoefte.

Daarom zegt ons Formulier, om de diaconen
in hun ambt te bevestigen, zoo volkomen terecht,
dat hun ambt in drieërlei gelegen is: 1°. in het
vernamelen en bewaren in alle getrouwheid en
naarigheid, van de aalmoezen en goederen, die
den armen gegeven worden: 2°. in het vijfje
toezien, dat tot hulp der armen vele goede middelen
gevonden worden; 3°. om de aalmoezen (gaven
aan de armen) voorzichtelijk uit te deelen, waar
het noodig is. Alle gereformeerde bespreking van
het diaconaat behoort zich altijd om deze ge-
dachten.

Ij wijze van inleiding wees ik op het gerefor-
meerd beginsel, opdat helder en klaar voor oogen
sta, wat aangaande de roeping van het diaconaat
te denken zij. Uit dit beginsel loch hebben wij af
te leiden het antwoord op de vraag, op deze ver-
gadering aan de orde gesteld, of het op den w g
eener diaconie ligt, het schoolgeld voor kinderen
van hulpbehoevende ouders, geheel of gedeeltelijk
voor hare rekening te nemen.

Dat deze vraag opkwam, laat zich uitnemend
verklaren, aangezien niet alle diaconen gelijkijde
over deze zaak denken, welk verschil van gevoelen
leidt tot verschil van praktijk in ons kerkelijk
leven. Over het uitgangspunt is geen geschil, in
het beginsel zijn allen één, nam. dat de diaconie
u, kerkelijke verzorging der armen. Maar de ge-
voelen gaan uiteen bij de vraag, of de verschaaf-
ing van schoolgeld aan ouders, die geheel niet,
of niet geheel, betalen kunnen, beschouwd moet
worden als behorende tot de kerkelijke harn-
hartigheid.

De overnijdig heert, dat op de ene plaats
wel, op de andere plaats niet, uit de kas der dia-
conie gesuppleerd wordt voor ontbrekende school-
gelden, en dat dit al of niet suppleeren zijn oorsak
gevoelen vindt in het al of niet aanwezig zijn van
geld in de kas der diaconie, maar zeer bepaaldelijk
in een uiteenlopende gedachte, of het al dan niet
geoorloofd en plichtmatig is, zulks te doen.

Het slot geven we een volgend maal.

Officiële Berichten.

De kerkeraad der Geref. kerk te Grijskerke
(Zeeland) bericht met dank aan den Heere en
erkentelijkheid aan den vriendelijken gever,
die onbekend wensch te blijven, dat door
dezen wederom honderd gulden aan de kerk
is geschonken.

De kerkeraad voornoemd,
De J. J. KOOPMANS Jr., *præstet.*
A. GRECHERE, *scriba.*

Grijskerke, 14 Januari 1907.

Classe 's-Gravenhage.

De kerkeraad der Gereformeerde kerk te
's-Gravenhage bericht, dat de classe 's-Graven-
hage D. V. vergaderen zal te 's-Gravenhage,
op Dinsdag 12 Februari s. a., gewone tijd en
plaats. Punten voor het agendum worden inge-
wacht vóór Dinsdag 19 Januari e. k. bij den
scriba, Van Speijkstraat 105, 's-Gravenhage.

Namens den kerkeraad voorn.
E. LION CACHET, *scriba.*

Vergadering der Classis Amersfoort,
8 Jan. 1907.

Da. Bolwijn, naar toerbeurt Praeses, opent
deze vergadering. Z. K. W. verwelkomt de dien-
staren des Woords Lanting en Schoonhoven.
Voor het eerst tegenwoordig, met een hartelijk
woord, hetwelk door die broeders wordt be-
antwoord.

Al de Kerken blijken wettig vertegenwoor-
digd. Alleen wordt door twee Kerken ook
een broeder-diacon gezonden. Dezen wordt
keurtem verleend.

De notulen der vorige vergadering worden
gelezen en goedgekeurd. De. Voigt zal het
scribaat waarnemen.

Voor kennisgeving wordt aangenomen een
schrijven van de classis Utrecht, mededeelende
de loemaking van Ds. v. B. van de kerk te E.
In verband met een schrijven van den dep. ad
hoc der part. synode van Gelderland in sake
den arbeid te Duisburg, besluit de classis het
daarin uitgedrukt verzoek, om een collecte ten
behoef van dien arbeid te houden, de kerken
aan te bevelen. Da. Den Hengst wordt aan-
gewezen om die collectie te innen.

Een schrijven van de Classis Groningen, mee-
deleelende de beroepaanspraak van Ds. Lang-
hout, wordt evenzeer voor kennisgeving aan-
genomen, gelijk ook een schrijven van de classis
Harderwijk, kennisgevende van de schorsing
van Ds. v. H.

Het voorstel van den dep. art. 13, luidende:
De Kerken zorgen tijdens de vacature zelve
geheel voor het onderhoud van haren Emeritus,
wordt aangenomen. Evenzeer diens voorstel om
van 1 Jan. 1907 de hulp van de Classis, Pro-
vincie en Gen. dep. voortaan rechtstreeks aan
de kerken te verstrekken. En ook nog een
volgend voorstel, om de bijdrage der kerken
over de 1ste helft van 1907 met het 3/5 te
verhoogen.

Da. Bolwijn doet als dep. verslag van den
arbeid der zending. De begroting voor 1897
blijkt met een aanzienlijk tekort te sluiten. De
vergadering oordeelt, dat in verband met de
stijgende uitgaven groote omsichtigheid in acht
genomen dient te worden. Voorts wordt deze
zaak aangehouden tot de volgende vergadering.
Barn vraagt en ontvangt advies in een ern-
stige zaak. Bunschoten A verkrijgt vrijheid tot
de toepassing van de tweede trap van censuur.

Ten aannemen van een vraag aangaande een
doel, dat zeer ongeregeld blijft wandelen in
weert van alle vermaning, verwijst de classis
de kerk van Bunschoten A naar het ten dezen
bepaalde door de Gen. Synode van Arnhem.
Een vraag van Maartensdijk wordt beantwoord.
Evenzeer een vraag van Veenendaal.

De plaatselijke ineenstemming van nog veel
saamgesmolten kerken blijkt nog altoos een punt
van bespreking der desbetreffende kerkeraaden.

Vragen aangaande den arbeid van nog niet
ontkomen kerken worden beantwoord.

Het voorstel om dit jaar twee collectie te
houden, waarvan N. Loodrecht 23 en Soest
13 verkrijgt, wordt aangenomen. De eerste van
deze collectie zal gestort worden in de eerst-
volgende vergadering. De kerk van Soest ont-
vangt vrijheid tot het beroepen van een dienaar
des Woords.

Maartensdijk zal bediend worden, Jan. door
Ds. Den Hengst, Febr. door Ds. E. J. Koppe,
Maart door Ds. Lanting, Remswoede zal bediend
worden, Jan. door Ds. Donner, Febr. door
Ds. Bolwijn, Maart door Ds. J. Koppe.

Barn zal de volgende vergadering saamroepen.
Ds. Donner eindigt als annessor met dankzegging.

Namens de classis,
E. J. KOPPE.

Buitenland.

N.-Amerika. Snelle afloop als der
wateren.

Het schijnt wel dat men in de Nieuwe wereld
alles moet doorworstelen wat in Europa, en
niet het minst in ons vaderland, doortreden is.
Wij hebben in ons vaderland de beweging
gehoord: aan de bijbelnatiën schriften der kerk
hebben wij ons niet te storen, dat is slechts
menschenwerk, maar wij willen Bijbelsche Chris-
tenen zijn. Men ging daarna onderscheid maken
tusschen Oud en Nieuw Testament. Het Oude
Testament was voor de Joden geweest, het
Nieuwe voor de Christenen geschonken.

Hierop werd beweerd, niet op de letter van
al heeten in het Nieuwe Testament geleerd
wordt, komt het aan, maar op den persoon van
den Zaligmaker Jesus Christus.

Daarna ging men weer een schrede verder
en zelde, niet de persoon van den Christus,
maar het Evangelie, dat Hij bracht, is de hoofd-
zaak en dit Evangelie werd door de modernen
aldus geformuleerd: "God is uw vader en gij
of mensch, wees zijn kind." Uit afkeer van
wat men confessionalisme noemde, kwam men
ten slotte te recht in het modernisme, dat den
weg gebaad heeft tot de ontkenning van ons
volk, waardoor in deze dagen de weg voor
socialisme en anarchisme geöfend werd.

Ongeveer detselven weg heeft men in N. Ame-
rika bewandeld. Dit blijkt ons uit een artikel
in de *Hope*, waarin medegedeeld wordt dat
er te Schenectady, in den staat New York, een
vergadering werd gehouden, waarin Christenen
van allerlei en geeneitje belijdenis saam waren,
om te handelen over de belangen van den
Godsdienst. De president van de "Union Uni-
versity", Dr. V. T. Raymond, zelde daarbij in
zijn welkomstrede, dat er behoefte bestaat aan
een vereniging van allerlei Godsdienstige men-
schen. Zulk een gemeenschap heeft geen grenzen,
daar zij allen wil omvatten die zich onder de
Godsdienstige menschen willen rekenen, hetzij
zij in Kerken of Synagogen bijeenkomen

om God te dienen. De moderne richting onzer
dagen heeft het onderscheid tusschen de ware
religie en de valsche religies opgeheven. Het
Christendom is niet de enige ware religie, maar
een der vele religies, die alle waar zijn, hoewel
zij alle min of meer onvolmaakt zijn. Ook het
Christendom is niet volmaakt. Verder verwerpt
de moderne richting de Theologie of Godge-
leerdheid, en houdt alleen de religie over. De
religie bestaat eigenlijk louter uit een gods-
dienstig gevoel, en dit kan met elke Theologie
bestaan.

Dan gaat de *Hope* na, hoe liefelijk de voge-
laar heeft gelofen om de menschen te verstricken.
Hij is begonnen te waarschuwen tegen
bekrompenheid. Niet de geloofsbelijdenissen,
maar den Bijbel moeten wij vasthouden. Dit
lied doot hij reeds jaren geleden. Velen lieten
sich bekeeren en begonnen hunne stem te ver-
heffen tegen de "Standards" (belijdenisschriften)
den Kerken. Men wilde, zoo heette het, bijbelsche
Christenen zijn. Het tweede lied des voge-
laars luidde: niet het Oude, maar het Nieuwe
Testament is ons een heilig boek. Weder waren
er velen die zich lieten verlokken en het Chris-
tendom losmaakten van zijn historisch grond.
Het derde lied luidde: niet al de Schriften des
Nieuwen Testaments, maar alleen de woorden
die Jesus gesproken heeft, hebben er recht op,
dat wij ze met eerbied overwegen, Paulus vooral
met zijn "Rabbijnsche Theologie" mocht niet
langer aangezien worden als de getrouwe uit-
legger van 's Heeren woorden. Hij had de
menschen afgetrokken van de eenvoudigheid
in Christus. En men verweet hetzelfde aan het
Evangelie van Johannes. Wat in dat Evangelie
als woorden des Heeren vermeld is, zijn woorden
van den schrijver, maar niet van den Christus.

Het sedelijk karakter van het Christendom,
zoo was het laatste lied, en niet de wonderen
en de leer moet op den voorgrond geplaatst
worden. Weg met de Theologie, weg met alles
waarop de wetenschap onzer dagen geen amen
zegt. Maar men wilde dan toch nog het Chris-
tendom vasthouden. De laatste vijand, dien de
moderne richting meent te moeten overwinnen,
is het absoluut karakter van het Christendom
als de enige ware religie.

Wij zien hieruit, dat men in de Nieuwe wereld
ongeveer denzelfden weg bewandelt als in ons
vaderland. Men verwierp de belijdenisschriften
en kwam tot een Bijbelsch supernaturalisme.
Daarna deden de Groninger en de ethische
denkbeelden zich gelden, vervolgens kwam men
tot het modernisme, waardoor alle mysterien
des geloofs werden verworpen.

Niet zonder rede voegt de *Hope*, na het
relaas gegeven te hebben van dezen snellen
afloop als der wateren, daaraan toe: "Oatwaakt
gij die slaapt en ziet het gevaar dat u dreigt.
De rabbi's worden leeraars en de leeraars worden
rabbi's. Waarheen zelt ons scheepken?"

Het is niet te ontkennen, dat ook in den
boezem onzer Gereformeerde Kerken verschil-
selen worden waargenomen, die op mindere
waardering of geringschatting onzer formulieren
van eenigheid wijzen. Daarom voel ook ons
waakzaamheid.

Gemengd Nieuws.

Eenigen tijd geleden maakte de Chinese re-
gering haar voornemen bekend, om aan het opium-
schuiven harer onderdanen een einde te maken.

Dat is blijkbaar geen looze belofte geweest. Zij
heeft nu reeds het amfioen-schuiven in het nieuwe
leger en in de scholen streng verboden. De am-
btenaars van alle yamen hebben bovendien bevel
gegeven, het gebruik van opium binnen zes maan-
den af te wenen. En reeds zijn enige officieren
van een oud Manchoes-korps wegens amfioen-schuiv-
en ontlasten.

Engeland heeft nu geen macht om den opium aan
de Chinesen op te dringen.

In de liberale *Press*, *Kirchen Ztg.* betoogt de
superintendent Gallwitz, dat na de beslissing die
in de zaak van den predikant César gevallen is,
de Confessionelen de landskerk maar moeten
verlaten. De liberalen kunnen er niet nagaan. Zij
hebben geen afgesloten horizon als hunne confes-
sionele broeders en zijn daarom niet in het bezit
van ongekonden "Tatkracht". Zij kunnen niet zeggen:
God wil het: geen gemeenschap tusschen Christus
en Beilal, geen vereniging van geloof en half
geloof, van Gods Woord en critiek. De liberale
Christenen kunnen ook de enghartige broeders
verdragen, zij zijn ruimhartiger, maar daarbij tegelij-
k ook meer versagend."

Dit is zeldzaam openhartig.

Toonaangevende Joden hebben zich in New-York
verklaard tegen alles wat in de publieke scholen aan
het Kerstfeest zou herinneren. De Unie van orthodoxe
Joden van de Vereenigde Staten van N.-Amerika,
heeft volgens een door haren secretaris ingediend
schrijven, hare begeerte te kennen gegeven, dat
van de openbare scholen alle "denominational"
leeringen, d. w. z. alle leeringen die door de ene
of andere Christelijke kerk geleerd worden, zouden
geweerd worden. Van haar standpunt heeft zij
gelijk. Maar des te meer blijkt het noodzakelijk,
dat de Christenen in de nieuwe wereld aansluiten
op het stichten van vrije Christelijke scholen. Het
gaat enigmatische het begrip te boven, dat er nog
mannen in de Gereformeerde kerk van N.-Amerika
gevoonden worden, die tegen de vrije Christelijke
school zijn.

WINCKEL.

Door Kinderen.

TWEE WERELDEN.

BEVREDIGD.

XII.

Zooals te begrijpen was, kon grootvader niet
zwijgen over hetgeen met zijn kleinzoon was
voorgevallen.

De dominee had er trouwens al van gehoord.
"En nu weten we eigenlijk niet wat te doen",
zei de oude man verdrietig. Bij den bakker
blijft Kobus toch niet. Wie weet hoe gauw
stuurt die hem ook weg. Mijn kleinzoon valt
nu bitter tegen. Ik had altijd gehoopt, dat hij
mij in het timmervak zou opvolgen, maar daar-
komt niets van. En toch is Kobus niet lui of
onverschillig."

"Neen, wezenlijk niet" zei de dominee; "hij
is een van mijn beste leerlingen op de catechi-
satie en niet slordig ook. Trouw in 't komen
en stipt in 't leeren. Maar ik denk dat hij in
't bakken en timmeren geen lust heeft."

"Neen hij wil teekenen, maar wat geeft dat?"
"Teekenen" Dat leest hij immers?"

"Ne niet meer. En dat was ook bouwkundig
teekenen, zoolals bij het timmeren te pas komt."
Nu daar hield hij ook wel van, maar liefst
teekent hij landschappen en dieren en menschen.
Hij had laatst den voorzanger uitgeteekend,
en 't leek sprekend."

"Hebt u hier ook zulke teekeningen?" vroeg
de predikant.

"Ja zeker, wilt u ze eens zien?"

Met een stond de oude man op, ging naar